

Af „Meddelelser om Grønland“ er udkommet 66. og 67. Bind.

Bind 66. I 1912 afgik cand. mag. Birket-Smith til Grønland for at foretage etnografiske Indsamlinger og Studier i Egedesminde Distrikt.

Sin Beretning om Rejsen indleder B.-S. med en Fremstilling af Distriktets Historie, Terrain og klimatiske Forhold, Vegetation, Dyreliv og Befolkning og gaar derefter over til den fuldstændigste Beskrivelse af Distriktets Etnografi, sammenholdt med Vestkystens øvrige Distrikter, rigt illustreret dels med det af ham selv indsamlede Materiale, dels med det store Materiale, der findes i det etnografiske Musæum. Der gives saaledes her en fortrinlig samlet Beskrivelse af den grønlandske Vestkysts Etnografi fra Cap Farvel til Upernivik.

Bind 67 beretter i 3 Afhandlinger om Gravfundene ved Herjolfsnæs 1921 (Ikigait).

Den første Afhandling af Dr. Nørlund begynder med en Indledning om vort Kendskab til Nordboernes Besejling af Herjolfsnæs i det 13., 14. og 15. Aarhundrede, derefter berettes om de interessante Gravfund ved Ikigait Kirkegaard af Ligkister, Skeletter, Skeletdele og Klædedragter fra nævnte Tidsrum, tydende paa, at deres Bevaring skyldes en Klimaforandring, og endelig en Drøftelse af denne og Aarsagerne til Nordboernes Undergang.

Den 2. Afhandling er en af Professor Finnur Jonsson foretaget Udtydning af Runeindskrifterne paa de i Ligkisterne fundne Trækors.

Den 3. Afhandling af Professor F. C. C. Hansen er en minutiøs Beretning om Undersøgelsen af de fundne Skeletter og Skeletdele, der viser, hvorledes Nordboernes Undergang maa skyldes Underernæring med de deraf følgende Svagheder og Sygdomme.

De tre fremragende Videnskabsmænds Beretning om det i sig selv interessante Fund gør 67. Bind til et af de interessanteste af Med. o. Grønland.

Admiral C. F. Wandel.

K. K. Kawakami: Le Problème du Pacifique et la Politique Japonaise. (Éditions Bossard. Paris 1924).

I Fortalen giver Forfatteren, idet han forelægger Bogen for sine franske Læsere, en Oversigt over, hvorledes Forholdene i Østen har udviklet sig siden Konfe-

rencen i Washington og Følgerne for Japans Vedkommende af de trufne Overenskomster.

Forfatteren paaviser, at Japan ved at underskrive Traktaterne ikke alene har bragt større Ofre end de andre kontraherende Parter, men ogsaa har vist sin gode Vilje til at opfylde de vedtagne Bestemmelser ved at være den første til at udføre dem i Praksis.

Der gives en Oversigt over Indskrænkningerne i den japanske Flaades Personel og Materiel med Tilføjende, at Reduktionen rammer Japan langt haardere end de rigere Lande, England og Amerika, der ved deres jern- og kulproducerende Distrikter har Mulighed for i givet Tilfælde hurtigt at kunne skabe Nybygninger til deres Flaader. Ligeledes omtales den Skade, Konferencens Bestemmelser vedrørende China og Sibirien har forvoldt Japans Interesser i disse Lande.

I selve Bogens 37 Kapitler gives en Oversigt over Washington-Konferencens Forløb, de fremsatte Forslag, deres Drøftelse og det endelige Resultat.

Indgaaende behandler Forfatteren de forskellige Spørgsmaal, der var fremme, saavel som Forholdene i China og Sibirien, særlig sete fra japansk Standpunkt, og med en vis berettiget Bitterhed omtaler Forfatteren den Modstand, der vises baade fra Europas og Amerikas Side mod Indvandring af Japanere og mod ethvert Forsøg fra Japans Side paa at opnaa Privilegier andet Steds, hvad enten det er i Sibirien, i Mongoliet, Manschuriet eller det egentlige China, uagtet det for Japans Vedkommende ikke drejer sig om Erhvervelsen af Land, men kun om en nødvendig Mulighed for Udvidelse paa det økonomiske Omraade.

Bogen indeholder, som det fremgaar af ovenstaaende, meget af Interesse.

V. Teisen.

Les Entretiens de Nang Trangtrai, traduits du siamois par Edouard Lorgeon. (Editions Bossard Paris 1924).

Bogen udgør IX Bind af „La Collection des Classiques de l'Orient“. Det er en Samling af Smaahistorier, Æventyr og Fabler, der alle henter deres Stof fra Indiens fjerne Fortid og som saadanne har deres Interesse. Fortællingerne er af belærende Indhold og indeholder som de fleste Fabler en praktisk Moral.

I Teksten findes en Del smukke Træsnit.

V. Teisen.

Colonel O. Meynier: Les Conquérants du Tchad. (Ernest Flammarion, Paris).

Forfatteren, der deltog i den franske Ekspedition, som først naaede Tchadsøens Bredder, giver en fængs-

lende Beskrivelse af de mange Foretagender, der bandede Vej for Oprettelsen af det nuværende franske Kolonirige i Afrika.

Udforskningen af Afrikas Indre var jo i det væsentlige forbeholdt en saa sen Periode som det 19. Aarhundrede. Tyskerne og Englænderne tog Teten i det begyndende Kapløb; Franskmandene kommer egentlig først rigtig med efter 1870, og Erobringen af Tchad er, skriver Forfatteren, en af de interessanteste Begivenheder i den Genrejningsperiode, som Frankrig oplevede efter sit svære Nederlag, og hvori Udvidelsen af det franske Kolonirige spillede en fremtrædende Rolle.

Franskmandene havde imidlertid ikke fra Begyndelsen nogen samlet Plan for deres Fremtrængen i Afrikas Indre saaledes som Englænderne, der paa et tidligt Tidspunkt gav deres Planer i saa Henseende Udtryk i Løsenet „fra Cap til Cairo“. Indtil ca. 1890 er det væsentlig overladt til det personlige Initiativ at udforske og efterhaanden i Frankrigs Navn at underlægge sig store Landstrækninger i det indre. Som den, der begyndte en metodisk Fremtrængen Vest fra til Nigerfloden og senere videre mod Øst omtales Guvernøren i Senegal, Faidherbe.

Fra Tiden omkring 1890 er Regeringens Interesse for Sagen bleven vakt; der kommer nu Plan i Foretagendet, og Maalet bliver at forene de 3 Grupper af franske Besiddelser i Afrika: ved Nordkysten, i Sudan og i Congo, til et Hele. Som Foreningspunkt udpeges med sikkert Instinkt Egnen ved Tchadsøen. Blandt de af Regeringen udsendte Ekspeditioner er de mest kendte de 3, som i Slutningen af Halvfemserne udgik fra Algier, fra Sudan og fra Congo med Tchadsøen som Maal. Alle 3 Ekspeditioner støder paa store Hindringer saavel fra Naturens som fra de Indfødtes Side og er alle nær ved at strande omtrent paa samme Tidspunkt, men Chefernes og deres Hjælperes Mod og Udholdenhed besejrer Vanskelighederne, og „les Conquéranrs du Tchad“ naar ved forenede Anstrengelser gennem Kampe det fastsatte Maal.

Forfatteren, der deltog i Ekspeditionen fra Sudan, omtaler samtlige franske Forskere og Ekspeditioner og giver en klar Beskrivelse af deres Skæbne, alle disse dristige Opdagere, hvoraf mange satte Livet til, men som dog hver især ydede sit Bidrag, stort eller lille, til Opnaaelsen af det endelige Resultat. Uagtet mange af disse Skæbner ligner hinanden i deres Kampe og Sejre eller Nederlag og Undergang, fængles man af de levende Skildringer, og Læserens Interesse holdes fangen gennem Bogens ca. 300 Sider. *V. Teisen.*

Wladimir Köppen und Alfred Wegener: Die Klimate der geologischen Zeit. (Berlin 1924. Bornträger. 256 S.).

Bogen giver en fuldstændig Oversigt over Klimaforholdene i hver enkelt af de tidligere Jordperioder. Udgangspunktet for det hele er Wegeners bekendte Teori om Kontinentalforskydninger, og paa de Kort, der gives for de enkelte Perioder, er Kontinenterne anbragt i Overensstemmelse hermed, ligesom ogsaa Polerne, og dermed alle Zonekredsene, er forskudte meget væsentlig i Forhold til deres nuværende Beliggenhed. Ved nu paa saadanne Kort at indtegne alle lagtagelser fra tidligere Perioder, der angiver noget om Klimaet, faar man overalt et Billede, der tager sig overordentlig sandsynligt ud, og hvorved selve Teorien bestyrkes i en væsentlig Grad. Som Faktorer, af hvilke man kan slutte sig til Klimaforholdene, maa nævnes Nedisninger, der naturmæssig angiver en Beliggenhed nær Polerne; dernæst Kulforekomster, af hvilke man kan slutte sig til et fugtigt Klima, enten ved selve Ækvator eller i de tempererede Bredder, men derimod ikke i de tørre Zoner omkring Vendekredsene. Manglende Kullag er dog ikke tilstrækkeligt Bevis for tørt Klima, da Betingelsen for saadanne ogsaa maa være, at der findes mange Ujævnheder i Terrænet, som kan give Anledning til Dannelsen af Moser, hvad der særlig vil forekomme enten efter en Istid eller efter en større Foldningsperiode. Direkte Beviser for tørt Klima har man i Stensalt- og Gipsaflejringer og i Forekomsten af Ørkensandsten. Disse forskellige Fænomener er nu ved Signaturer indtegnet paa de forskellige Verdenskort, og man vil derved paa alle disse kunne erkende en fugtig Ækvatorzone, store tørre Strækninger ved Vendekredsene, dog i Reglen ikke paa Kontinenternes Østsider, og endelig igen fugtige Forhold i de tempererede Bredder; svagest er maaske selve Polerne, der burde give sig til Kende ved Nedisninger, og saadanne har man ikke sikre Spor af siden den berømte i Kul- og Permtiden. Noget af Grunden hertil kan vel søges i, at den formodede Beliggenhed af Polerne som oftest falder dels i den nordlige Del af det stille Hav og dels i det antarktiske Kontinent, saa at man altsaa ikke vil have saa stor Sandsynlighed for nu at finde Sporerne af dem; men Forf. mener dog ogsaa, at der maa være andre, endnu ukendte Aarsager, der bevirker, at Ismængden i de forskellige Tider maa have været væsentlig forskellig. Som Helhed maa det siges, at Kortene over Kul- og Permperioderne ser mest overbevisende ud, da det er